

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Lapunk számára hirdetések minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Nyilttér sora 40 fillér

POLITIKAI HETILAP

Az egyéntől a nemzetig.

Kialakulóban van egy újabb elmélet, amely az állam nyelvén kívül álló nyelvek használatát az egyén föltétlen és korlátlan jogai közé sorozza, de nem akarja elismerni azt, hogy ezzel az egyes tömegek, nemzetiségi jelleggel felruházottan követelőleg léphessenek föl ott, ahol az állam nyelve egyedül uralkodó tényező lehet.

Az egyén beszélhet tehát tótul, németül, románul, szerbül és horvátul s ha úgy tetszik, akár a világ összes nyelveit is használhatja a magánteremtetű érintkezésben, de ugyanezekkel a nyelvekkel, bizonyos politikai színezettel föl nem léphetnek a tömegek, a nemzetiségek, mert ezzel az állam egységének legkimagaslóbb és legjellegzetesebb feltételét: az államnyelvet támadnák meg alapjaiban.

Amikor azt állítottuk erről, hogy kialakulóban van, akkor csak a formára gondoltunk, mert a lényeg régi.

Amióta a magyar államot tudjuk, tudjuk róla azt is, hogy az a nemzeti jelleg elvitathatatlan jellegével létezett mindig, még azokban a „nemzetiellen” időkben is, amikor az uralkodó korszellem annak némi föderatív külszint kölcsönzött azáltal, hogy a nemzeti nyelv helyett a latin világnyelvet tette hivatalos nyelvvé.

Ismeretes, hogy a magyar állam legfőbb szerve, a magyar törvényhozás az egységes nemzeti alapról soha sem tért le s egyetlen számottevő tette sem ismeretes, amellyel a mai értelemben vett föderációt elismerte volna.

Ma a nemzeti egységet a fönt jelzett elmélet hívei s annak tagadói különféleképpen magyarázzák.

Van szigoruan vett nemzeti egység a nemzeti nyelv jogának föltétlen elismerésével és van, illetőleg csak elméletben van politikai nemzeti egység, ahol az egységet csupán az államszervezet legfelsőbb, csak nyilvántartó hivatalnak tekinthető közös kormányzat képviselné.

Az utóbbi elmélet a nemzetiségi igazítás kohójában forrt ki, a természetes jognak minden más joggal való szembeállítására és kizárólagos érvényesítésére mellett.

A nemzetiségi kívánságok és követelések a politikai szintéren eddig csak ezekben a nagy általánosságban körvonalazott határok között mozognak. Amit a részletkérdésekből ismerünk, mindössze annyi, hogy a törvényekben kifejezett jogegyenlőség értelmeztesék úgy, amint azt az a bizonyos természetes jog követeli. Mégis bizonyos óvatossággal addig mennek csupán, hogy azt inkább az egyének részére való követelés látszatával teszik és kerülni törekszenek, mintlha mindaz a nevezett tömegek, a politikai alakulatu nemzetiség összessége érdekében történnék.

Vagyis az indító ok, amely az egésznek mozgató rugója s amely ott, mélyen a nemzeti jelleg kifejlődésének kívánsága mellett fekszik, részleteiben csak mint egyéni óhaj nyilvánul meg rendszerint.

Ők is tudják, hogy az egyénnek kért, vagy követelt valami több reménnyel kecsegtet, mintha azt az egész nemzetiség nevében teszik. A nemzetiségi politikázás az egyénre való vonatkozás ilyen jellegére egyébként ma még rá is van utalva, mert a követeléseket hangoztató vezérek és a nép felfogása, politikai hitvallása között még olyan nagy a különbség,

hogy a kettőt, a „nemzet” fogalmának legelemibb föltételeiben egyesíteni lehetetlen még gondolatban is.

Minden törekvésnek azonban az indító ok s a kitűzött végeél adja meg jellegét, a közbeneső uton válogathat az eszközökben amint akar, térhet jobbra-balra, megállhat, visszavonulhat, el is hallgathat a körülmények és szükség szerint, mindez a lényegre magára vonatkozással nincs s még kevésbbé lehet ezekből a szinte személyesen változó jelenségekben megítélni, ami a törekvések megítélésénél a legfontosabb: az eszmét, a gondolatot, amely éppen természeténél fogva a két végpontban válik tisztán érzékelhetővé.

A magyar politikai körök hajlandók megadni az egyének azt, amit az emberi szabadság meghatároz, de az egyének összességének egy jellegű kívánságait bizonyos nemzetiségi politikai színezettel elismerni egyáltalán nem.

A két ellentétes felfogás között való kapcsolat keresésénél ki kell térnünk azokra, akik ennek a kérdésnek homlokterében, ütközéspontjában állanak ma s akik éppen helyzetüknél fogva az egésznek a saját maguk által viselt színezetet adták.

A nemzetiségi kérdés taglalásánál tehát mindig azok jutnak eszünkbe, akik mint az egyes csoportok vezetői ismertek. És tévesen.

A vezetés szerepét vívó mindenütt kimagaslók abban, hogy a tömeget vezető érzésben és gondolatban föltette áll az utána jövőknek, de kimagaslók abban is, hogy az illető mozgalom evolúciójának minden fokozatával is tisztában van s előrelátja tehát azt is, amit pedig a tömeg soha sem láthat, hogy a megindult folya-

Turóczi Hitelbank R.-T. Turócszentmárton.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Alaptőke 400000 korona.

Tartalékok 40000 korona.

Kirendeltsége: Szucsányban.

A Fonciere Pesti Biztosító Társaság főügynöksége

Árva és Turócz megye részére.

Üzletkőr: Takarékbeték könyvecskére és folyószámlára, váltók leszámítolása, jelzálogkölcsönök, ércpénzek, értékpapírok, külföldi váltók vétele és eladása, hitellevelek kiállítására az összes bel- és külföldi piacra. Tőzsdei megbízások keresztülvétele.

mat hol állhat meg, vagy hova fejlődhetik egészen.

Hogy hová akarunk célozni evvel?

Arra a nagy különbségre, amely a nemzetiségi vezérek belső, titkos felfogása és a tömeg nézete között fönnáll. Hiszen tudvalevő, hogy a nemzetiségi kívánalmakat nem a nép mindennapi életében fölmerült szükség teremtette meg annyira, mint inkább azok a gondolkodók, akik a tömegesen lakó egynyelvű nép etnografiai és filológiai egységében elég alapot láttak annak olyan irányu fejlesztésére, amely a politikai értelemben vett egységet is biztosítaná.

Ami a nemzetiségi mozgalmak vezetésében ma történik, az ennek jegyében történik, még pedig meg lehetőségen elszigetelve a vezetett nép felfogásától, amely az egészben olyan mozgalmat lát csupán, a mi napi szükségleteinek könnyebb kielégítését célozza. Ami ennek e részen mégis valamelyes nemzetiségi jelleget is ad, az semmiesetre sem a nagyobb szellemi fejlettséget igénylő s végeredményben a föderatív államformát óhajtó meggyőződés, mint inkább az, hogy vezéreinek az anyanyelv háttérbe való szorításáról elmondott néhány ezerszeres módja végül utat talált az ő lelke felé is, ahol ez, nyelvének érvényesülése irányában, valami homályos, ki nem alakult vágyat is keltett.

A két nemzetiségi tényező közül a nép az, amely a mozgalmotól az egyén részére vár eredményeket, míg a vezérek kara csak a látszat kedvéért dolgozik ott, lényegében azonban egyengeti az utat abban az irányban, amelyen a „nemzeti“ fejlődés is biztosítva lehet.

Két ut nyílik tehát a magyar politika részére a nemzetiségi kérdés megoldása tekintetében.

Vagy a néppel, evvel a számszerint nagyobb erővel fogni kezét, pillanatnyi egyéni érdekeit tekintetbe venni, megoldani s ugyanakkor írtó háborút indítani a már „nemzeti“ fokozatú politikázó urakkal szemben; vagy az utóbbiak segítségével arra a lejtőre lépni, amely visszatartóztatlanul a szerencsétlen föderatív államforma felé vezet.

—dr.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közig. bizottsága Beniczky Kálmán alispán elnöklése mellett a folyó hó 25-én tartotta meg havi rendes ülését.

Jelen voltak: Beniczky Ákos dr. vármegyei főjegyző, Zathureczky Imre árvaszéki

elnök, dr. Lacz Adólf tisztii főjegyző, Csepessényi Sándor tb. főjegyző, Biber József pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgatóhelyettes, Gregor Kálmán kir. altagyász, Boleman János dr. tisztii főorvos, Borbély Kálmán műszaki tanácsos, Kunszler Károly dr. kir. tanfelügyelő, Keviczky Imre közgazdasági előadó, Nagy Antal törvényhatósági állatorvos, továbbá Cserey Emil, Klimó Vilmos, Rosza János, Saager Ferenc, Schulz Lajos, Bulgyovszky Simon, David Ferenc és Róth Emil, bizottsági tagok.

Elnöklő alispán az ülést megnyitván, bejelenti, hogy a vármegye főispánja, hivatalos értesítés szerint, az árvíz okozta közlekedési akadályok miatt az ülésen meg nem jelenhetett s az elnökléssel a vármegye alispánját bízta meg.

Bejelenti továbbá, hogy a főispán az árvíz ügyekben másodfokon eljáró felelőválti költőtség rendes tagjait: Schulz Lajos és Rosza János bizottsági tagokat, póttagul pedig: Róth Emil bizottsági tagot; a börtönvizsgáló bizottság tagjait: Cserei Emil, Klimó Vilmos, Keviczky Imre és Kunszler Károly bizottsági tagokat nevezte ki.

A főispán intézkedéseinek tudomásulvétele után Csepessényi Sándor tb. főjegyző bejelenti, hogy Velits Aladár és társainak vadászati kihágási ügyben a közigazgatási bíróság meghagyásának, tekintettel arra, hogy a feleknek megküldött végítvek még ezidőszert sem érkeztek meg, elég nem tehető.

Homola Julia ápolási költségeinek behajtása végett elrendelt végrehajtás nem vezetett eredményre, mert az a jelentés, hogy az illetőnek takarékpénztári betéte volna, tévesnek bizonyult.

Sedaj János által vasuti tűztávlaton belüli tervezett építkezés, tekintettel arra, hogy kérvényező a szokásos szabványnyilatkozatot kiállította, a bizottság által engedélyeztetett.

Értesítetik a kórház gondnoka, hogy Bliszka Mária ápolási költsége behajtatott és a kir. állampénztárba beszállítottat.

Bemutatja a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát, melyben értesíti a vármegye közönségét, hogy a kisjeszenai állami iskola építési anyagát téglával kicserélni nem hajlandó, mivel a tervbe vett építési anyag kifogástalan, esetleges hátrányai pedig kellőképp ellensúlyozhatók. Tudomásul vétetett.

A tóprónai és szucsányi izraelita hitközség a mult bizottságból felhivatott, hogy érvényben lévő alapszabályait terjessze fel. A felhívásra a tóprónai hitközség jelenti, hogy megerősített alapszabályai még nincsenek, a szucsányi bejelenti, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a kívánt alapszabályok jelenleg az izraelita központi iródnál vannak, a felhívásnak ezidőszert eleget nem tehet. A bizottság ily értelemben tesz jelentést a miniszternek.

Körmöczbánya szab. kir. város utadóleírás iránt benyújtott kérelmének helyt ad a bizottság s a terhére előírt 1909. évi utadóól 65 korona 32 fillérnek törlesztést elrendeli.

Zvrskovecz János znióvárjai kovácsmesternek közvetlen a belügyminiszterhez benyújtott panaszára a vizsgálat elrendeltetvén, az iratok a panaszolt főszolgabíró és alispán jelentésével együtt a nevezett miniszterhez küldettek fel.

Zathureczky Miklós dr. közigazgatási gyakornok bemutatja Stajniszky János kivé-

teles nöstlés iránt beadott kérvényét. A kérvény helyesen lévén felszerelve, pártolólag terjesztetett fel a honvédelmi miniszterhez.

Az osztrák bánya és kohóműtársaság vasuti tűztávlaton belüli leendő építés engedélyezésért benyújtott kérelme, tekintettel arra, hogy a szükséges szabványnyilatkozat a kassa oderbergi vasut igazgatósága által elfogadatot, a bizottság által teljesítetett, illetőleg a tervezett építkezés engedélyeztetett. Ugyaníly alapon teljesítetett Chrenko Mihály kérelme is.

Az árvaszéki elnök bejelenti, hogy a mult negyedben beérkezett darabok a személyzet által hátralek nélkül feldolgoztattak. Tudomásul vétetett.

Boleman János dr. tisztii főorvos mult havi jelentéséből kiemeljük a következőket:

Junius havában a közegészségügyi állapot nem volt kedvezőtlenebb, mint a május havi. Az általános megbetegedések közül főleg a légzőszervek hurutos bántalmi, a heveny, gyomorbélhurut és a csuzos bántalmak esetei fordultak elő gyakrabban.

A fertőző betegségek közül a vörheny lépett fel járványszerűleg Rutkán és Szlovánban. Azonban mindkét helyen ma már szűnőfélben van. Felsőstubbány járványszerűen fellépett diftéria teljesen megszűnt.

Orvosrendőri hullaszemle tartatott Tarnón egy gyomorbélhurutban hirtelen elhunyt 4 hónapos gyermek hulláján, továbbá Mosócson, hol egy egy és fél éves gyermeket a koozi gazdolt el és végül Felsőtúrceken, hol egy 50 éves asszony részeg állapotban a patakba fult.

Biber József pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgatóhelyettes jelentését a következőkben ismertetjük:

Az 1910. évi junius havában befizettetett egyenesadóban 16212 korona 16 fillér, hadmentességi díjban 111 korona, országos betegápolási pótadóban 231 korona 15 fillér, ez a befizetés az előző év hasonló időszakához képest egyenesadóban 2869 kor. 22 fillérral, hadmentességi díjban 105 koronával kedvezőbb, az országos betegápolási pótadónál pedig 137 korona 67 fillérral kedvezőtlenebb.

Az említett befizetések után az elmúlt hónap végével hátralekban maradt 160541 korona 78 fillér egyenesadó, 18287 korona 83 fillér hadmentességi díj és 5416 korona 48 fillér országos betegápolási pótadó. Ez a hátralek a mult év hasonló időszakához képest az állami adónál 58040 kor. 64 fillérral, a hadmentességi díjnál 1070 kor. 21 fillérral, az országos betegápolási pótadónál 70 korona 59 fillérral emelkedett.

A királyi pénzügyigazgató jelentése tudomásul vétetett.

A vármegye alispánja bemutatja Jeszenszky Lajos postakezelő ama kérelmét, hogy Jeszenben rendes postamesteri állás rendeztesse. Bemutatja továbbá Draskóczdolina, Deákfalva, Ivánkaföld, Kálnok község kérvényét, hogy e községek részére Draskóczdolina székhellyel egy postakezelői állomás rendeztesse be. A bizottság mindkét kérvényt pártolólag terjesztette fel a miniszterhez.

A kir. tanfelügyelő jelentésének tudomásulvétele után elnöklő alispán az ülést bezárta.

(—)

Megyei és községi ügyek.

Bizottsági kinevezések. A vármegye főispánja az árvásügyekben másodfokon eljáró felelősségi küldöttségbe rendelt: Schulz Lajos, Róna János bizottsági tagokat, póttagul pedig Róth Emil bizottsági tagot; a börtönvizsgáló bizottság tagjai: Cseroy Emil, Klimó Vilmos, Keveczik Imre és Künszler Károly bizottsági tagokat nevezte ki.

A fősorozás határnapja. A honvédelemügyi m. kir. miniszternek a vármegye közönséghez intézett rendelkezésben a fősorozást illetőleg következőleg rendelkezik:

Miután immár remélhető, hogy az 1910. évre szóló ujoncjutalék az országgyűlés által a folyó évi augusztus 1-seje előtt meg fog szavaztatni, a fősorozás előltnél a folyó évi augusztus hó 1-től a hozzámm felterjesztett utazási és működési terveknek megfelelőleg lesz megkezdhető. Ha ez a föltervés megvalósul és a fősorozásnak folyó évi augusztus hó 1-én való megkezdését távirati rendelettel elrendelhetem, már most figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy az eziránt kibocsátandó távirati rendeletet akként értelmezendő, hogy abban az esetben, ha valamelyik sorozójárában a fősorozásnak általában elrendelendő kezdőnapja oly időpontra esnék, mely időpontban a fősorozásnak ezen sorozójárára nézve a felterjesztett tervezetek szerint már folytatólagosan folyó kellett volna s így ebben a sorozójárában zavar nélkül már nem lehet a sorozást megkezdni, akkor a fősorozás nem ebben a sorozójárában és nem a fősorozás általános kezdő napján lesz megkezdendő, hanem abban a sorozójárában és azon a napon, amely sorozójárára nézve a tervezetben megállapított első működési nap a fősorozás általános kezdőnapja után legközelebb következik. Mindaddig azonban, a míg a vonatkozó távirati rendelkezésem le nem érkezik, az állításköteleseknek beidézése iránt intézkedések nem tehetőek. Elrendelem egyuttal, hogy a törvényhatóság mindazon sorozójárára nézve, melyekben a fősorozás a felterjesztett utazási és működési tervek szerint a folyó évi augusztus 1. előtt lett volna megkezdendő, amelyekben azonban a tervbe tett időben meghatározott nem volt, — a folyó évi 63800/18. számú rendeletben foglalt határozmányok szerint, a hadkiegészítési kerületi és honvédkiegészítő parancsnokságokkal való közvetlen és személyes érintkezés után, új utazási és működési tervek készíttessen, még pedig oly módon, hogy a fősorozás és az azzal kapcsolatos végleges számbavétel és beosztás ezekben a sorozó járákban is a folyó évi szeptember 15-ig feltétlenül befejezhető legyen. Az egyetértőleg megállapított utazási és működési tervek utólagos betekintés céljából hozzámm minél előbb fölterjesztendő.

Vizsgálat. Uhlarik József a pozsonyi kerületi állategészségügyi felügyelője a folyó hó 28-án megvizsgálta a törvényhatósági és a járási állatorvos ügykezelését s megtekintette a helybeli állategészségügyi intézményeket is. A vizsgálat befejezte után Stubnyafürdőre ment, hol szintén feltüvizsgálja a járási állatorvos működését.

Kirendelés. A földmivéltügyi m. kir. miniszter Nagy Antal törvényhatósági állatorvost négy heti időtartamra, a máramaros-szigeti huszvizsgáló tanfolyam vezetésére rendelte ki. A tanfolyam a folyó évi augusztus hó 2-án veszi kezdetét.

A szklonói körjegyzőlak építési céljaira Szklonó község a képviselőtestület egyik legutóbb tartott közgyűlésének határozata szerint, ingyen telket adományozott. A határozat most terjesztette fel a járás főszolgabírája jóváhagyás végett. A felterjesztésben kiemeltetett, hogy miután a jegyzői lak építésével a körhöz tartozó községek megterhelve nem lesznek, az ajándékozás a körre nézve igen előnyös s így az ajándékozási szerződés megerősítésre alkalmas. A képviselő testület határozata az ősi közgyűlésen került tárgyalás alá.

Panasz.

Ruttkay Burise Ferenc és 10 társa, mint köztudomású dolog, panasszal támadta meg a szucsányi választást, hol *Justh* Ferenc neve 396, mond: *Háromszázkilencvenhat* szavazattöbbséggel került ki győztesen az urnából.

A panaszt a folyó hó 26-án tárgyalta volna a képviselőház IV. bíráló bizottsága, de mivel a tagok határozatképes számban meg nem jelentek, a panasz tárgyalása a f. évi szeptember hó 28-ára halasztott el.

Akarattal nem foglalkoztunk eddig a beadott panasszal. Minthogy azonban annak egyes pontjai immár köztudomásúvá váltak, lehetetlen visszatartanunk magunkat attól a kvázi kötelesegtől, hogy olvasóinknak a panaszos pontok szó- és betűszerinti idézésével egy jó és kedélyes negyedórát ne szerezzünk.

A panasz első pontja, mely a „Felvidéki Híradó” ellen irányul, a következő:

Ime I) alatt csatoljuk a Turócszentmártonban megjelent „Felvidéki Híradó” közvetlenül a választás előtt folyó évi május hó 29-én megjelent 23. számát. Vezércikk: „Ez a kérdés választatok...!” (Petőfi).

„Ez a kérdés választatok” köztudomás szerint 48-as évekből való költemény, de bizony ennek aplikálása szerény véleményünkhez képest, 1910. évi országgyűlési választásra meg nem engedhető.

Petőfi hazánk magyar csalóánya, tehát nem szabad az ihletet költőt összetéveszteni a politikussal.

Petőfi politikus is volt. Petőfi 1848. évi június hó 15-én Kunszentmiklóson megejtett országgyűlési képviselőválasztáson, mint jelölt szerepelt, tehát az általa annyira imádtott Magyarországnak — a Kunság — területén, melyet ekként megénekelt:

„Ott születtem én azon a tájon
Az alföldi szép rónáságon”

Az említett cikk tartalmához kommentárt nem írtunk, mert elég nagy a szája. A bíráló ut nyugodtan átengedjük a Tekintetes Képviselőház Bíráló Bizottságának. Tájékoztatás céljából azonban szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a „Felvidéki Híradó” Turócs vármegye hazának a trombitája, mellyel szerteszéjjel ktrtöli a hazafiságot.

Ezután áttér a panasz a választásokat megelőző szerkesztőváltására, melynek körülírása után így folytatja:

Ezen szellemi termékben melyet I) alatt idecsatoltunk, látjuk fenforogni a Képviselőház házszabályai 71. §-nak b) pontja, 1899. XV. t.-c. §-nak 8. pontjában meghatározott semmisségi oknak a fenforogás, mert:

minálunk mindenki, minden állampolgár az említett okoknál fogva folytonos rettegésben volt, nem tudván, hogy a vármegye hivatalos urak és a „Felvidéki Híradó” mikor sűtik rá a panszlavizmus bélyegét.

„Ez a kérdés választatok” című vezércikknek az volt a célja, hogy antiepanadó rástüsse a panszlavizmus bélyegét mindazokra a választókra, akik Dr. Pósch Gyula nemzeti munkapárti jelöltre leadják szavazatukat.

Hogy ez a vezércikk kortescéliból meg lett rendelve s hogy ezzel tényleg kortescédek, bizonyítja a 2) pont alatti melléklet, mert ezt a meg nem engedett módon kortescédek vezércikket még külön is többszörösítették és postán mindegyik választónak külön elküldték.

Ezen veszélyes erkölcsi nyomásnak nem is maradt el a kívánt eredménye. Ez a cikk vasárnap korán reggel jelent meg és nagy számban terjesztetett el a választókerületben. Közvetlen hatása folytán két nagy választói értekezlet tartott meg: 1. az államhivatalnokok, 2. az izraeliták értekezlete. A végeredmény pedig az volt, hogy vármegyei hivatalnok 24, állami 65, izraelita 86 az ellenjelöltre és jelöltünkre megyei hivatalnok közül senki, államiak közül csak egy, izraelita pedig 3 szavazott le. Ezen behatás folytán a helybeli elluloosegyár 39 embere is az ellenjelöltre szavazott. Összesen 214 terrorizált szavazat csak is Turócszentmártonból „Ez a kérdés választatok” folytán. Hol a terrorizált vidék?

Hisszük, hogy a magyar nemzeti csalóágnak, Petőfinak, furtangosan felhasználta, illetve meg nem engedett módon félrehasznált dicsősége döntő befolyással birt a választásunkra.

Mielőtt tovább mennénk, erre az első pontra teszünk néhány észrevételt. Mindenek előtt megkorrigáljuk a magyar nemzeti csalóágnak a panaszban vett idézet által megzavart nyugalmát ismét visszaadjuk. Ezt a két sorú Petőfi ugyanis így írta meg:

Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónáságon.

Most pedig térjünk a panaszban említett két nagy külön választói értekezletre.

Hoffmann Ede ur, a hitelbank vezérigazgatója, mint a hitközség elnöke, ama kérdésünkre, hogy tényleg tartottak-e helybeli izraeliták a panaszba vett céllattal gyűlést, ezeket mondta:

— Hát ez egyszerűen nem igaz. A helybeli hitközségnek eszeágyában sem volt egyetlen tagját is presszionálni, hogy ide vagy oda szavazzon. Szavazott mindenki ahogy akart. Sőt tovább meggyek. Mikor valaki azzal a kérréssel jött hozzám, hogy a köserhust áruló mészárosokra lehetne valahogy befolyást gyakorolni pártunk érdekében, elutasítottam a kérrést. A panasznak ez a pontja — ezt becsületesemre mondhatom — hamis.

A tisztviselők által megtartott választói értekezletre vonatkozó állításból annyi igaz, hogy egy ismeretlen alak összehívott valami értekezletet, de midőn felszólították az összehívót,

hogyan nevezze meg magát, senki sem jelentkezett. Ezt a gyűlést tehát már előre megállapított céllal furfangos módon az ellenpárt aranzsírta, de ennek senki fel nem tilt, ami kitér az abból, hogy ezen az értekezleten egyetlen szó sem esett a választásokról.

A cellulozegvár állítólagos 39 szavazója közül csak 9 tud magyarul s így elképzelhető az a hatás, melyet a többi 30-ra a „Felvidéki Híradó“ vezércikke gyakorolhatott. Legyenek nyugodtak a panaszosok, azok az urak igaz ragaszkodásból szavaztak Justh Ferencre.

Ennyt a panasz első pontjára. Lássuk a második pontot.

Közismeretes, hogy a panaszolt választást egy szellemileg mint anyagilag a vármegye alispánja tekintetes Beniczky Kálmán ur vezérelte és támogatta. Valahogy elterjedt az a hír, hogy dr. Posch Gyula, a kormány jelöltje. Érthető, hogy ezen ténykörülmény sok hívet szerzett a munkapárt jelöltjének olyannyira, hogy dr. Posch Gyula megválasztása bizonyosnak ígérkezett kézzelvetlenül a választás előtt valami 4—5 nappal.

Mit nem tett Turócz vármegye tekintetes alispánja?

A selmecbányai erdészeti és bányamérnöki főiskolából önköltségen berendelt a sztrajkáló ifjak közül negyvenet. Béérkeztek csak 22, de ezek aztán alaposan működtek. Kisebb csoportra oszolva portyáztak a falvakban, majd megint összeverődve megjelentek Ruttkán ahol 400 meghaladó választó van. Revolver lövésekkel, magánzsemélyek ellen intézett személyes szabadságot sértő cselekményekkel, durva, gorbomba beszédekkel megfélemlítették a választókat.

Beniczky Kálmán, a vármegye tekintetes alispánja magát a jelöltnek fenyegetéssel arra akarta rábíri, hogy állásáról köszönjön le. Ez a megfélemlítés a választás eredményére döntő befolyással bírt.

Mindenek előtt ki kell jelentenünk, hogy ebben a kerületben a munkapárt jelöltje ellen senkinek küzdött. Itt a nemzetiségi párt, de főleg Posch Gyula dr. elhíázott taktikája folytán, Posch Gyula ellen küzdöttek, ki a nemzetiségi párt kolompasai által félrevezetve, a tót nemzetiségi párttal, tehát az elenyésző kisebbség segítségével akarta majorizálni a hazafias többséget. A kormány ellen való küzdés réme csak néhány nemzetiségi ur lázas agyában született meg azzal a most már tudott céllal, hogy a vármegye vezetőségét odafönt kompromitálják. Ezt a feltevést különben kizárja maga az a körülmény is, hogy vármegyénk alispánja megmaradt még akkor is Tiszapártinak, illetve szabadelvű pártinak, midőn Tisza István politikáját az ország dezavualta, s a megye két szabadelvű párti képviselőt küldött még az 1905. évi választásokkor is. Tisza István gróf politikájának reaktíválását most is a legnagyobb örömmel üdvözölte a vármegye magyar intelligenciája annál is inkább, mert a választói jog kérdésében vele teljesen egy nézetet van. Hogy Justh Ferenc mellett be-

csülettel kitartott a választókerület magyarsága s nem hagyta cserben azt, aki mellé mindjárt a választási mozgalmak elején odaszegődött, ez csak becsületére válik annak a közönségnek, mellyel Justh Ferenc 4 évi főispánsága alatt annyi jót tett.

Hogy a selmecbányai fiatalos, mely saját jószántából ajánlotta fel szolgálatát a magyarságnak, terrorizált, lövöldözött, vagy valakit megfélemlített volna, hát ez oly alapos indok, mint amínő a magyar nemzeti csalóányból vett idézet.

Végül engedje megkérdeznünk a panasz szerzője, minő állásáról akarta az alispán Pósch Gyula dr.-t leköszöntetni?

De lássuk a 3. pontot:

1899. XV. t. c. 167. §-ára hívjuk fel a Tekintetes Bíráló Bizottság nagyrabecsült figyelmét.

Ezen §. megtiltja még pediglen parancsolgató tiltja meg a közigazgatási hivatalnoknak a választás eredményére kihatással bíró befolyását a választókkal szemben.

Mi nálunk? A vármegye tekintetes alispánja Beniczky Kálmán ur volt a kortessereg hadvezére, utána összes hivatalnokai, még a hajdukak se zárva ki, törekedtek arra, hogy a hadvezér által kibocsátott azon hadi parancsnak, „A munkapárt jelöltje minden áron megbuktatandó“ elég tétessék.

Korteskedett az egész vármegye hivatalnokai kara jelöltünk ellen. De mit nem csináltak a körjegyzők? Jelinek Bertalan, a szucsányi Koviczky Kálmán a ruttkai, Ruzsicska Győző a turáni stb. a szülőket, kiknek gyerekei Ruttkán az államasuánál és a kassaoderberginél kenyer keresettel bírnak, t. i. az illető apa választót azzal ijesztgették, de a gyerekek is választói joggal bírtak, ezeket is ugyanazzal ijesztgették, hogy ha merészelnék dr. Posch Gyulára szavazni, többé ne jöjjenek a munkába. Szucsányban a választás színhelyén a körjegyző adókievetési s egyéb fenyegetésekkel a házakról levettette jelöltünk zászlait.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy Ruttkán, ahol a választók száma 400-at meghalad, a körjegyző Koviczky Kálmán házról-házra járt s jelöltünk ellen hallatlan módon agitált.

Mielőtt a panasz zárszavához érkeznenék, kötelességünknek ismerjük megjegyezni, hogy a tisztviselők közül a kerületben egyetlen egy sem korteskedett. Maga az alispán az egész választások alatt oly céllal, hogy a szavazatokat a Justh pártnak nyerje meg, egyetlen lépést nem tett.

A legnevetesegebb vád azonban a körjegyzőket érte. Ezeknek ugyanis oly hatalmat tulajdonít, mintha az államvasutak és a kassa-oderbergi vasutnál feltétlen rendelkezésükkel a vármegyében, hogy ezek kit vegyenek, vagy kit bocsássonak el a szolgálatból. Nevetséges a vád már azért is, mert a kassa-oderbergi vasut tisztikara éppen Póschra szavazott s így valószínűleg az alkalmazottak is így irányban voltak hangolva.

De folytassuk:

Kérelmünk zárszavához érkezünk. Sajnos, hogy nálunk a hazafias egységértséget képez. Mi azonban, kik a hazafiaságot nem a szájon mint a „Ez a kérdés választások!“ hanem mint az igaz kincsünket szívünk mélyén hordjuk ezt a kérdést intéztük a Képviselőház Tekintetes Bíráló Bizottságához:

vétek az a tótajku polgártársaktól, hogy ezen országgyűlési választás alkalmával a magyar érzelmű választókkal egy pártot voltak? (Mi azonban közjogilag épen oly kifogástalan magyar hazafiaknak látjuk és ismerjük, mint amilyenek mink vagyunk). Nem, nem is lehet, mert azt hisszük a munkapárt az országos párt nagy feladata az, hogy nemzetiségi külömbiségre való tekintet nélkül a haza összes polgárai találkozzunk a honmentő munkánál. Tisza István gróf pártunk elnökének jobb keze nagyváradi beszédében hangsúlyozta: „hazánk nagy veszélyben forog, széleskörű közös nagy munkára szükség van. Nyujtsunk béke kezét minden állampolgárnak“ tehát a szucsányi választókerület tót ajku választóinak is „és bánjunk öökkel ugy, hogy rossz tekintéssel sem bántuk őket. Hadd érezzék magukat közös hazánk szeretett testvéreinek“.

Eddig van a panasz. Erre az utolsó passzusra már nem teszünk megjegyzéseket. Ezzel majd máskor fogunk foglalkozni. Azt hisszük csakhamar megjön ennek is az ideje. Csak Tisza István gróf nevében tiltakozunk ismét az idézet ellen, mert a nemes gróf bizonyosan rosszul lenne, ha ezt a szájába adott idézetet elolvastá. Gróf Tisza István kitűnően kezeli a magyar nyelvet, tehát ne akarja a panasz szerzője ily idézettel kétségessé tenni esetleg az utókor előtt az ő magyarosságát.

H I R E K.

Egy fiatal leány szörnyű tüzhálála.

Ruttkay Emilia 14 éves ruttkai születési eselédleány Maar Gusztáv állomásfőnöknél szolgált Turánban. Ez a szerencsétlen teremtés a folyó hó 29-én életével fizette meg gondatlanságát. Tűzet rakott, s hogy a fa gyorsabban lobbanjon lángra, kőolajjal öntötte le a hasábot, melyeknek visszacsapódó lángjaitól tűzet fogott a kezében tartott kanna tartalma is és ez ekszplodálva lángokba borította a leány ruháját. A szörnyű esetet következőkép beszéli el Smarits F. forgalmi tiszt. Főnökömmel együtt dolgoztam a forgalmi irodában. Egyszerre óriási robbanás, majd velőtrázó sikoltás hangzott fel a főnöki lakás felől, melyet csak egy folyósó választ el az irodától. Kirohantam a folyósóra s alig tettem néhány lépést, szinte megkövülttem álltam meg az elem táruól rémes látványtól. A főnök eselédje velőt rázva sikoltozva lángokban lobogó ruhában állt előttem. Nem vesztettem el lélekjelenlételem, hanem lekaptva bluzomat, belécsavartam a szegény teremtést. Miután azonban az a ruhadarab elégtelen volt a lángok elfojtására, visszaugrottam az irodába szolgálói köpenyemért. Ezzel azután tökéletesen eloltottam a leány égő ruházatát. Gyor-

san letéptem a szegény teremés testérol tapadó s még mindig büzlögő ruhafoszlanókat, egyben pedig egyik munkás lóhalálá kúldtem orvosát. A leányt addig is, míg az orvos megérkezett befektettük főnökünk ágyába. A később érkező orvos tanácsára a leányt a töröcszentmártoni kórházba szállítottuk be. Eddig tart a szentanu ebelszése. A rettenetes összegegt leány, amint utóbb értesültünk, utközben iszonyu kínok közt kiszenvedett. A szerencsétlenség részleteit a megéjtendő hatóságí vizsgálat fogja kideríteni.

Osadalí ünnepe. Fischer Lajos helybeli vaskereskedő a mult héten ülte házasságának 25 éves évfordulóját. Ez alkalommal a család ismerősei és jó barátai közül számosan ke-resték fel az ünneplőket jó kívánságaikkal.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Draghincseu György znió-váraljai és Hanvai Gyula kiskunfélegyházai áll. tanítóképző tanárokat kölcsönösen áthelyezte.

A tót ünnepegek. A tótok Zsivena ünnepegei a folyó évi augusztus hó 4-én kezdődnek s 7-én érnek véget. Ez időben tartja meg a muzeumi tót társaság évi közgyűlését is. Az ünnepegekre ez idén a szokottnál nagyobb előkészületeket tesznek.

Síremlékleleplezés. A losonezi fogalmi főnökség tisztikara kegyeletes ünnepegeket rendez a folyó évi augusztus hó 11-én. Ez alkalommal leplezik le boldogult emlékezett Rátz Gyula velt fogalmi főnök díszes síremlékét. Az ünnepege sorrendje a következő: Gyászistenisztelet délelőtt 8 óraker. Kivonulás Losonez állomásraól testületileg a temetőbe 10 óra 30 percker. Leleplezés délelőtt 11 óraker. Ebéd a Vigadó szálloda éttermében tetszés szerint délután 1 óraker.

A F. M. K. E. központi igazgató választása július hó 21-én tartotta ülést Deszeffy Emil gróf elnökele alatt. A gyűlés Clair Vilmos főtitkár előadása után örvedetes tudomásul vette az elnökség jelentését, hogy néhai Repesik János nyug. tanfcllygelöl 161,800 korona egész vagyonát az egyesületnek hagyományozta, azzal a kikötéssel, hogy a hagyomány kamatai a nyitra, bars, honti nyelvhatár községeiben magyar nyelvi tanfolyamok föntartására fordítassanak; elhatározta, hogy az egyesület ez évi egyetemcs közgyűlését Érsekújvár városában augusztus hó 24-én tartja meg; jóváhagyta a központi pénztár 1909. évi zárószámadásait, 50,748 korona bevétellel és 43,737 korona kiadással; tudomásul vette, hogy a központi pénztár számadásaiból ezzel az évvel teljesen eltűnik a törzsvagyonhiány, amely tizenkét éven át bénította az egyesület szabad cselekvő képességét; megállapította a központi pénztár 1911. évi költségvetését 42,751 kor. bevétellel és kiadással; elhatározta, hogy azokat az alapítványokat, melyek után az alapítók több

mint három évi kamattal tartoznak, pör útján hajlja be; a málnapataki óvó 1911. évi dologi kiadásainak fedezésére 198 koronát engedélyezett; elhatározta, hogy az ősz folyamán a nyelvhatáron ifjúsági könyvtárakat szervez Moesonok, Kolon, Molnos, Mártonfalu, Család, Kísvicsáp, Komjáth, Lapásgyarmat, Egháznyaszeg, Mezőkeszi, Holics, Alsójtáltó, és Szkacsány nyitramegei, Alsószelecsény, Zsitvaapáti, Néver, Maholány, Szelepesény, Bélád, Nemesény, Garamkovácsi és Garamszentbenedek barsmegei, ugyszintén Csal, Börzsöny, Dacsókeszi, Deménd, Egeg, Szob, Hontvársány és Mária-Nosztra hontmegei községeken; belép tagul a Magyar Társadalomtudományi Társaságba; megkeresi a garamszentkereszti bizottságot, hogy az általa kezelt egyesületi vagyonról az egyetemcs közgyűlésnek számolon el s a vagyon, esetleges terheivel egyjtt, az elnökségnek okt. 1-gi adja át; végül öt éven át évi 100 kor. segítséget szavazott meg a nagybélcei katli. ifjúsági egyesületnek, amonyiben a F. M. K. E. által előírt szabályzat alapján megalakult.

Üsse meg a menykő a magyart! Boesánat nem igazunk, csak regisztráljuk az esetet egy ahogy történt. Még kommentárt sem ftűzünk hozzá! A mult hét egyik napján, már jó késő este, hosszu létrás szekér száguldott végig a városon. A kocsiiban fiatal, jókedvű lányok ültek s vigan dalogattak, még pedig tótul. A kocsit azután lassan megállt egy ház előtt s akkor a jókedvű lányok, rákezdték a „Hore Turcom” kezdetű nótára, melynek utolsó verssora a tótok ellenségeinek menykővel való agyonütésével végződik. Nehogy azonban az ellenség kiléte iránt az összesereglett hallgatóságnak kétsége legyen, a második versszak végén már ez iránt is tájékoztatták a hallgatóságot s világosan beleszófték a versszak végén az általuk annyira gyűllölt magyart. Másnap megtudtuk, hogy a jókedvű társaság egy helybeli varróiskola lánykái voltak, akik bizonyára csak a mesternő utasításai szerint cselekedtek.

Footballmérkőzés. A töröcszentmártoni sportegyesület foobalesapátja ma délután 5 óraker mérkőzik az áll. iskolák tornaterén a Ruttkai Sportkör csapatával. Belépődíj 50 fillér. Hétfőn nyílik meg a tennis pálya is. A Sportegyesület iránt érdeklődőknek felvilágosítást nyújt Jakubovits Leo, az egyesület titkára.

Nyilváros nyugtázás. A Stubnyaftűrdőn 1910. évi július hó 24-én megtartott „Annabál” alkalmából felülüzettek: Párvy Endre 10 koronát; Miehnik Gyula, dr. Messinger Mór 6—6 koronát; dr. Lencsó János, Btchler Ármín 5—5 koronát; Éder Ferenc. ifj. Detrich Endre, Konisek József, N. N., Moskőci József 2—2 koronát; Staedt Károly, dr. Zettler István, Stefannszky B., Kevizcky Nándor és Storn Hermann 1—1 koronát. Összesen: 47 koronát.

Pajkos gyermekek. A kassa-odorbergi vasut osztályelnöksége panaszát emelt a ruttkai csendőrsénel, hogy a vonalon lévő törékeny tárgyakat ismeretlen tettesek rosszindulatból vagy pajkosságból összetörik. A csendőrség e panasz folytán megfigyeltette a vonalat s a megfigyelés eredménnyel is járt, amonyiben öt 14 éven aluli pástorfiut csipett el, akik pusztán pajkosságból törték-zuutak minden törékeny anyagot ami a vonal mentén kezük ügyébe esett. A csendőrség feljelentette az esetet a helybeli járásbírósnágnál.

Rettenetes égháború vonult végig vármegyénk felett a folyó 23-át követő éjjelen. A vihar körülbelül éjjel fél 2 óraker kezdődött és szüntelen villámlás és dörgés közt másnap reggel 8 óráig tartott. Az eső valószággal szakadt s a viz elhagyva a rendes medert mindenütt kiömlött az utakra, sőt némely városrészen a járdákon folyt a piszkos áradat. Reggel meggyorónagságu jég szakadt le a városla és környékére, mely a vetésekben a gyümölcsösökben és veteményes kertekben rendkívül sok kárt tett. Hasonló itéleti időt jelentenek tudósítónk a vármegye minden részéről. Egy-más helyen a villám le is sújtott, de kárt sehol sem okozott. Ugyan-ezen éjjel a szomszédos vármegyékben is rettenetes viharok dúitak s amint a lapokból olvassuk, Árva vármegye egész természetét tönkretette az idő s az esőzés folytán keletkezett áradás.

Talált tároa. A stubnyaftűrdői főszolgabírói hivatal közhírre teszi, hogy az elhalt héten a Lichtenstein-féle szálloda előtt egy 4 kor. 48 fillért tartalmazó fekete bőrtárca találtott. Az igazolt tulajdonos a tárcát a hivatalos órák alatt átveheti a főszolgabírói hivatalnál.

A vándorló szőnyeg. Zahradník Samuné szűletett Lacsko Ilona töröcszentmártoni lakosnő még az elmult héten elpanaszolta a csendőrségnél, hogy nyílt udvaráról egy 6 méteres szőnyeg eltűnt. A feljelentés következtében a csendőrség megjelent a panaszos nő udvarán smiközben jegyzőkönyveztek, az egyik csendőr észrevette, hogy a kérdéses szőnyeg ott lóg a panaszossal egy udvarban lakó Adamcsik Károly nyílt fáskamrájában. Midőn a csendőrök ezért kérdőre vonták, nevezott kijelentette, hogy neki arról, hogy a szőnyeg hogy került az ő fáskamrájába, tudomása nincs. Ez a vallomás valószínt is, mert lopott holmit nem tartanak nyitott fáskamrában. Utóbb azután kiderült, hogy az özvegy hadi lábón áll Adamcsikkal s ez a körülmény azután mindent megmagyarázott.

Leforrázott osecsemő. Rettenetes esetet jelent pribőci leveleznök. Duhaj József 14 napos leánykáját fürdetés közben leforázta a bábaasszony, minek következtében a szegegy apróság még aznap kiszenvedett. A hatóság részéről a királyi járásbíróság megfelelő segédlettel kiszállt a színhelyre, hogy az eset részleteit kivizsgálja.

SIRKÖVEK

Nagy választékban!
Kitűnő minőségben!
Jutányos árakban!

SVEHLA JÁNOS

BUTORARUHÁZA, TEMETKEZÉSI
VALLALATA ÉS SIRKÓRAKTARA

TURÓCZSZENTMÁRTON

Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédülőszobabutorok. A legkitűnőbb minőségű cseresznye-, fclgy- és cserfa stb. matt és politurosz butorok. Saját készítesű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szobadíszek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

Eltoloncolt osavargó. A mult napokban ismét sürűben látogatták meg a várost a foglalkozás nélküli osavargók. A héten is tartóztattak egy ily ily alakot, ki már lopásért majdnem egy teljes évig fogházat tilt. Az illető neve *Smekle* Anna ukovici lakos, kit a csendőrség éppen akkor érte tetten, mikor házról-házra koldult. Illetőségi helyére toloncolták.

Furfang. *Manheim* János ruttkai lakos kárára állítólag még a mult hó 25-én több értékes holmit loptak el lakásáról. A károsult azonban a csendőrségnek jelentést nem tett. Csak most akarta nyomoztatni az esetet, midőn a biztosító társaság, hol betörés ellen biztosítva volt, felhívta őt, hogy a lopás nyomozási adatait vele közölje. A csendőrségnek az a gyanuja, hogy a lopás meg sem történt s nevezett csak a biztosító társaságot akarta becsapni. Az esetet feljelentette az ügyész-nél.

Meghalt hozzátartozói iránt mindenki van oly kegyelettel, hogy sarkövet állít emlékére. A mai nehéz megélhetési viszonyok között azonban jól meg kell gondolnunk, hol vehetjük olcsóbban a sarkövet. Olvasóinkat megkíméljük a sok fáradságos kutatástól és ajánlatkéréstől, midőn felhívjuk figyelmüket a jó hírű *Steiner Lajos* cégre Turócszentmártonban, kihez mindenki bizalommal fordulhat, mert a legegyszerűbb valamint a legművészeesebb síremlékek igazán olcsó áron csak nála kaphatók.

Megolpott tolvaj. Említettük, hogy *Pivonka* József helybeli cipészről a cseléd több értékes holmival együtt megszökött. A tolvajt most a csendőrség *Dvorszky* Anna személyében letartóztatta.

Lenkel Zsigmond hirdető-irodája. A magyar sajtó egy régi, ismert munkása, *Lenkel* Zsigmond ki évek hosszú sora óta áll a sajtó szolgálatában, újságvállalatát hirdető osztállyal bővítette ki. Ismerve Lenkei tapasztalatait és szakértelmét, bizonyos, hogy munkássága e téren is előnyére válik a magyar ipar és kereskedelemnek, melynek sok hasznos szolgálatot fog tenni új vállalat. Az új hirdetői iroda vidéki osztályát *Klein* Simon vezeti, ki hosszú ideig állott egy nagy fővárosi hirdetői iroda vidéki osztályának élén. Ezután is kéri az új iroda mindazokat, kik a bel- és külföldön hirdetni szándékoznak, forduljanak hozzá bizalommal fevilágosításért. Az új iroda címe: Budapest VII., Rózsá-utca 8. szám. Telefon 176-09.

A Dr. Richter-féle Liniment Caps. comp (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípő-fájdalom, fejfájás, köszvény, eszuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő a kolera és hányóhasolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszor jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 50 fillér és 2 korona, a legtöbb gyógyszerházzban kapható, de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti úveget elfogadni.

Fontos!

Sirkővásárlók figyelmébe!

Kitört a nagy szilvái munkássztrájk s ezért a szilvái raktáron levő összes készletben lévő áruk, mint sirkővek, sirkesztek, obeliszkék f. é. augusztus hó 27-ig bezárólag, beszerzési áron alul eladhatnak.

Kiki tehát igyekezzék, ha szükséglete van sirkőre, prima és olcsó árut kizárólagosan alanti jóhírű cégél fenti időn belül beszerezni.

Steiner Lajos sirkőüzlete

Turócszentmártonban, főutca. Óriási választék a legfinomabb márvány, gránit, sienit sirkővekben. Már 40—3000 koronáj terjedő árakban kaphatók! — Az összes kőfaragómunkák és javítások elvállaltatnak. Szolid kiszolgálás!

IRODALOM.

Az újságírás szennzőlője Az Est, ez a fővárosban naponta korán délután megjelenő izéles, bátor, szabad és becsületes lap. Az Est új színekkel, új formákkal vág utat az események áradatában és mindent ott van, ahol szükség van a gyöngöseség vagy az el nem ismert érdem védelmére és ahol szükség mutatkozik a bűnök leleplezésének. Az Est újságírói gárdája a legnevesebb újságírókból áll, akik mindent odaadnak a közönségnek, amit csak független, tiszta kezű és a nagy emberi ideálomért küzdő újságírók odaadhatnak: szívüket, eszüket és munkájukat; cserébe csak a közönség szeretetét kérik. Az Est mindennap a legelső délutáni gyorsvontattal indul Budapestről szerzeszék az országba és így az ország minden tájára legalább fél nappal előbb viszi meg az aznapi események hírért, mint a többi fővárosi napilapok és azért előfizetési ára mégis havonta csak 1 kor. 40 fillér. Előfizetést akármelyik postahivatal elfogad.

KÖZGAZDASÁG.

Terméskilátások.

— A gazdasági előadó jelentéséből. —

Mig az ország tulnyomó részében bő aratás folyik, sőt már be is fejeztették, addig vármegyénk területén csak közepes, sőt sok helyen rossz és késedelmes szenvedő aratás várható.

Igaz, hogy az ország számos helyeinen felhőszakadások és jégverések teljesen tönkretették a termést, de nálunk is valószínűleg eleme csapás számba megy a már két hónap óta tartó borús, esős időjárás.

Az egyedül bő termést hozott takarmányszáritás és botakariás egész mostanáig elhúzódott s tetemes költséget okozott. A széna

nagy része megromlott, de különösen a gyönyörű löhere minőségileg sokat szenvedett.

Az utóbbi napok bő esőzései minden tekintetben kártékonyak. Különösen a megkezdett aratási munka szenved késedelmet. De káros a virágzásban levő és szépen álló burgonyára, a korai rózsa burgonyára a penészgomba által máris tönkre van téve. Rendkívül és alig pótolható késedelmet szenved a földek kellő előkészítése az őszi vetések alá.

A rozs aratása kezdetét vette, az eredmény azonban egyetlen kalászos terménynél sem várható kielégítőnek.

Május hóban legszebben, sőt gyönyörűen állott a buza, de rozsda és rovarok által lett megtámadva, még a június hó 22-én uralkodott dér által is szenvedett, minélfogva hozama kat. holdanként alig éri el az öt métermázsát.

A rozs már az áprilisi állandó fagyok miatt nagyon megritkult s emiatt elgázosodott. Szerencsére virágzása közben kedvező időjárás uralkodott, kalászai teltek, eredményül 4 és fél métermázsára várható.

A tavasziki nagyon korán, már március hó folyamán lettek elvetve, de a zord tavaszi időjárás miatt ritkán keltek. Nagy részük gazos. Közép, de sok helyen teljesen silány termést ígérnek.

Az állattenyésztés tekintetében az állapot kielégítő. Legelő bőven van. Az időjárás változásával elegendő téli takarmány eltevése is remélhető.

Hátrányosnak tekinthető az állatlétszám beállott csökkenése, mi a nagyfokú kevesletnek tudható be. Nagy a hiány különösen a sertésekben. Ezen hiányon a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter ur az által iparkodik segíteni, hogy a gazdáknak 30% árengedménnyel hozott kocákat engedélyez.

A bő hasznóhajó juh a bő legelőkön sikerrel tenyésztetik. Sajnosan kell jelentenem, hogy két községben a juhok küzt veszedelmes betegség, a himlő lépett fel. Tudomásom van róla, hogy az elhullott állatok a cigányok által veszes területéről második, sőt harmadik határba is elhurcoltatnak. Nehogy a baj még jobban elterjedjen, szükséges volna a cigányok ellen a legszigorubb fenytéket fogantatítani.

Figyelmeztetés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter felhívta a kamara figyelmét arra, hogy egy lembergi gyáros új értelmű megjelölésekkel ellátott szivarkahüvelyeket hoz „Nil” elnevezés alatt a magyar szent korona országainak területén forgalomba, mely szerint az említett szivarkahüvelyek forgalombahozatala a m. kir. dohányjüvedéki központi igazgatóság által 1906. évi január hó 6-án 22323/1907. III. t. o. sz. a. kelt iratával engedélyoztetett. Minthogy a dohányjüvedéki központi igazgatóság ilyen engedélyt nem adott ki, a kereskedelmi és iparkamara figyelmzetteti a szivarkahüvelyek elszállításával foglalkozó kereskedőket, hogy a zásban levő megjelöléssel, mint a valószínűleg meg nem felelő és az 1884. évi XVII. t.-c. 58. §-ába ütköző üzleti jelzésű ellátott áruknak forgalombahozataláról az őket ellenkező esetben fenyegető kihágási üldözésre való tekintettel, saját érdeklükben tartózkodjanak.

Felelős szerkesztő: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczai Ferencné.

Óvás!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, a melyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebb rendszerű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszontelárúsítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben, melyek ezen címmel vannak ellátva

szerezhetők be Eredeti SINGER varrógépek

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Turócszentmárton, Léva, Pozsony, Besztercebánya, Selmecbánya, Rózsahegy, Zsolna, Alsókubin.

1704/1910. tk sz.

Hirdetmény.

A turócszentmártoni kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút állomásainak bővítése céljából Turán, Ruttká és Priekopa községek határaitban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatásnak a helyszínen leendő hitelesítésére a következő határnapokat u. m. Turán községre nézve **1910. évi augusztus hó 19. napjának délelőtti 9 óráját** Turán községébe a turáni vasútiállomásra, Ruttká és Priekopa községekre nézve pedig **1910. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtti fél 10 óráját** Ruttká községébe a ruttkai vasúti állomásra tüzte ki.

Együttal felhívja a tkvi hatóság az érdekelteket, miszerint netalán észrevételeiket a fenti határnapon a bizottság előtt terjeszték elő, mert különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmat és jogosultságok iránti kifogásaik tekintetbe nem jöhetnek.

Végül felhívja a tkvi hatóság mindazokat, akiknek a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút állomásainak kibővítése céljából a fennebbi határokon kisajátított területekért járó és az egyéni kimutatásban kitért kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseik vannak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak, ezeket 1910. évi augusztus 31-ig ezen tkvi hatóságnál annál bizonyosabban jelentésk be, minthogy a később jelentkezők észrevételeire és igényeire tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadtni, akinek nevére és amely összeggel az az egyéni kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett terhek pedig a kisajátított területről hivatalból törültni fognak.

Az összeírás, térkép és egyéni kimutatás a tkvi irodában megtekinthető.

A kir. jbróság mint tkvi hatóság Turócszentmártonban 1910. évi július hó 11-én.

Dr. Raisz Béla, s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Roll, s. k. kir. tkvezető.

149/1910. th. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Turóc vármegye közigazgatási bizottsága folyó évi május 12-én tartott ülésében hozott 337/1910. kb. számú határozatával a jánoshegy—priekopai th. közút 20—21. és 26—28 kilométer szakaszain s a gajdel—pribóci th. közút 0—3 kilométer szakaszán szükséges 10. csoportban felállítandó 800 foyóméter vörösfenyő utkorlát építését 3975 korona költségösszeg erejéig engedélyezvén, a turócszentmártoni m. kir. államépítészeti hivatal Turóc vármegye alispánjának megbízásából ezen munka végrehajtásának vállalkozás útján leendő biztosítása céljából **1910. évi augusztus 11-ik napjának délelőtti 10 órára** saját hivatalos helyiségében tartandó zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

Ajánlat az alólikt hivatalnál megszerezhető „Ajánlat” című iratminta felhasználásával teendő.

Az „Ajánlat”-ban szám- és betűírással világosan ki kell írni az engedélyezett eredeti költségvetési költségösszeg után számított árendedmény százalékban kifejezett nagyságát s a százalékos árendedmény figyelembevételével az eredeti költségvetési költségösszegeből kiszámított vállalati összeget.

Az „Ajánlat” az ajánlattevő teljes nevének (cégének) és foglalkozásának feltüntetésével irandó alá.

Bejegyzett cég ajánlatához hiteles cégkivonatot tartozik mellékelni.

Ajánlattevő az általa ajánlott vállalati ár 5%-át kitevő bántatpenz kételes készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban (ez utóbbi tőzsidei árfolyammal de legfeljebb névértéken számítandó) a turócszentmártoni m. kir. adóhivatalnál a jelen versenyárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással közigazgatási letétbe helyezni s a vonatkozó letéti nyugtát ajánlatához csatolni.

Az „Ajánlat” ivenként egy koronás esetleges mellékletei pedig 30 filléres bélyeggel látandók el.

A versenyben résztvenni kívánók ajánlataikat „A m. kir. államépítészeti hivatalnak, Ajánlat vörösfenyő utkorlátok szállítására és felállítására, — vonatkozással a 149/1910. th. számú versenyárgyalási hirdetményre” felírással s értetlen borítékba helyezve s pecséttel lezárva a versenyárgyalásra kitűzött időpontig a rendes hivatalos órák alatt kötelesek benyújtani vagy postán beküldeni, megjegyezvén, hogy szabálytalanul kiállított vagy imént felsorolt kellékekkel nem bíró vagy későn érkező valamint távirati ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

Az egyszer benyújtott ajánlat vissza nem vonható, sem pedig nem módosítható.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az ajánlatok felett való döntésig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadatot, ajánlata alapján végleges kötelezettségekben marad.

Az ajánlattevők, kik a verseny tárgyát képező munkák végzésére törvényes képsítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képsítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képsítését igazolni; azon ajánlattevők pedig, akik a turócszentmártoni m. kir. államépítészeti hivatalal üzleti összeköttetésben még nem voltak, tartoznak

megbizathóságukat a vállalatuk telepe vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és parkamara bizonyítványával igazolni.

Fentartatik a jog, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati árakra való tekintet nélkül az ajánlatok felett döntő vármegyei közigazgatási bizottság szabadon választhatson vagy az összes ajánlatok elvetésével a munka végrehajtása iránt tetszéssel szerint rendelkezeshessék.

Az „Ajánlat” iratmintája az alólikt hivatalnál díjtalanul megszerezhető, a vonatkozó tervrajz, eredeti költségvetés és a „részletes és különleges határozmányok az utkorlátok előállítására vonatkozólag pedig ugyanott a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Turócszentmárton, 1910. évi július hó 20-án.

M. kir. államépítészeti hivatal:

Borbély, s. k. kir. műszaki tanácsos.

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkőlerakodást eltávolítja, a szájjavanyu és rossz ízét felírissíti, felüdíti, végül átható desinifikáló erejével a fogszuvasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. Kapható gyógytárakban, drogériákban 1 koronáért. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyserzés, Mohol. Kapható: **Toperczer Sándor** gyógysertárában Turócszentmárton.

1673/1910. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Rafaj Jánosnak, kiskoru Rafaj Anna elleni végrehajtási ügyében, Turán községben fekvő, a turáni 188. számú tkjvben A. I. 1—11. sor-szám alatt felvett s B. 4. tétel alatt 3/8 részben kiskoru Rafaj Anna nevére írt ingatlanokra 935 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan-ság **1910. évi augusztus hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor** Turán községben, a község házánál megtartandó nyilvános árveresen el fog adtni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan-ság becsárának 20%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság: Turócszentmárton, 1910. július 21-én.

Dr. Raisz Béla s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Roll s. k. kir. tkvezető.

Akar nősülni? Hölgyektől (ezek között törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) **5—500,000 kor. vagyonnal** fel vagyunk hatalmazva megfélelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnal nem rendelkezik), akiknek komoly szándékuk van és **gyors házassághoz** akadály nincsen, írjanak a következő címre: **L. Schlesinger, Berlin 18. (Deutschland).**

Aki jó fényképet, vagy hű nagyítást akar, az forduljon **HEGEDÜS I.** fényképészhez Turócszentmártonban, (Moskóci ház), ki kívánatra vidékre is megy.

Kátránytetőlemez-,

facement- és valódi aszfaltlemezfedések a legszilidabb kivitelben, a legmesszebbmenő szavatossággal.

Minden szakbavágó kátránytermék gyártása. — Mindenfajta tető- és elszigetelő lemezeknek készítése. — Költségleőirányzat és műszaki felvilágosítás ingyen Szab. horgonylemez **nedves falak** ellen. A jelenkor legfőbbkétebb egyedül célszerű és legolcsóbb elszigetelő eszköze. — Védezköz istállózó ellen. Számlát és emelőlevél. Prospektus ingyen.

Menzel K. C. Pozsony,
Fiók: Szombathely.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéni, szúznál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyen és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter ócegygészessel ellátott doboza van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyasólán minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszához“, Prágában, El sabethstrasse 5 neu.

Turócsvármegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Zníóváralján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Oszi trágyázás!

Valódi védjegyű

Thomassalak

a legjobb [és legolcsóbb] foszforsavas műtrágya!

Csak valódi zsákban eredeti van

akkor ha ilyen van és ólomzár rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól.

KALMAR VILMOS
a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője

Bndapest, VI. Andrassy-ut 49.

Képviselőség és raktár: **Freiberger Sándor, Zsolna.**

Ne vegyünk üzleti kész cipőt!

Elsőrendű, finom, kényelmes és elegáns női és férfi cipőt, vidékünk legkiválóbb cipészei által készítve szállít:

WAGNER ARTHUR cipő-gyűjtőhelye ZNÍÓVÁRALJA.

	Szám	Minőség		Forint	
		I.	II.	I.	II.
Női Chevreaux fűzős	35-42	I.	6-25	II.	5-25
” ” gombos	35-42	I.	6-75	II.	5-75
” Box Calf fűzős	35-42	I.	5-75	II.	4-75
” ” gombos	35-42	I.	6-—	II.	5-—
” Chevreaux félcipő, fűzős, gombos vagy spánglis	35-42	I.	5-—	II.	4-—
” Box Calf félcipő, fűzős, gombos vagy spánglis	35-42	I.	4-50	II.	3-50
Férfi Chevreaux, fűzős	40-46	I.	6-75	II.	5-75
” ” gombos	40-46	I.	7-25	II.	6-25
” Box Calf fűzős	40-46	I.	6-25	II.	5-25
” ” gombos	40-46	I.	6-75	II.	5-75
” Chevreaux félcipő, fűzős v. gombos	40-46	I.	5-50	II.	4-50
” Box Calf ” ”	40-46	I.	5-—	II.	4-—

MINDENNYIT KAPARD!

JOL JAR

HÁ VALÓDI PALMA KAUCSUK SÁROK VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JAR

HÁ NEM ÜVELE VÉDJEGYRE TESSÉK KIPRÓBÁLNI!

Palma kacsukok a legjobb minőségűek és a legolcsóbbak.

Schulz Gőztéglagyarak

Részvénytársasága

Szucsány (Ks.-Od. vasút) és Turócszentmárton gőztéglagyárai

szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, hornyolt- és hódfarku fedélcserpet, alagcsőveket, nyersfalazati és idomtéglákat vízhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágnak megfelelő chamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári kéményeket, kazánbefalazásokat és tüzelési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: **Szucsány-Elárusítóhely Turócszentmártonban SCHULZ LIPÓT cégnél.**